

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábos postánként 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a 10-20-as
hirdetéseknél az arányt a leg-
olcsóbb árértékűnek föl-
bélyegző minden külön beita-
lástól 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában
foglaló újsónapszám 50 krajcár.
„Nyitár” ben megjelölendő köz-
lemény minden postai sora 30 kr.
Hirdetéseket felvételre a kiadó
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHNER
MAN H. köv. iróházában is.
Név nélkül vagy bérmentlenül
beküldött levelek nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adotnak.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt.-kr.
Fél évre 5 „
Negyed évre 2 „ 50.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető min-
den közlemény: Nagy-hatvan-
uteza, 1564. szám. Dúszóczy
ház, — a szerkesztőségbe bér-
mentre küldendő.

Előfizethető helyben:
TELEGDI K. LAJOS és IG.
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a kiadóhiv-
atalban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatalok
utján.

hogyan
alatt
Kalapok gyári áron!
reszt
ett sorsjegyek és
ni eladása által,
és szorgalmas
100 forintot
szalmás keres-
k és ügy-
ítási tiszt-
Budapesti
társasághoz,
roknál
gyomorégés stb.)
erénél
rugulás, felfúvó-
a Lippmann-
jobb hazisze-
60 kr. és 2 frt.
TUNNETÉS
SZEKES-
HEHVAR
1879.
szoklévelél
1871-ben

A nagy eszmék jubileuma

A francia köztársaság 1889-re nagy nemzetközi kiállítást rendez Párisban. A ki tudja mily hatással vannak na gyobb időközökben — rendezett nemzetközi versenyek a világipar fejlődésére és az internationalis forgalom élesztésére és gyarapítására, az örömmel üdvözi a francziák által rendezendő világkiállítást, mely bizonyára nagyszerű lesz, mint minden alkotás, melyet a nagy francia — nemzet létesít.

A tervezett párisi világkiállítás azonban nemcsak óriási nemzetközi verseny lenn, de a francziák ez alkalommal a dícső forradalom 100 éves jubileumát is meg akarják ünnepelni.

Hallatlan merészség a XIX. század végeperceiben egy oly világesemény centenáriumát megünnepelni, mely az emberi jogokat helyreállította, a népeket felszabadította az előítélet, a butaság, a rajongás és vakhit beköiből, mely szétverte a rablincseket és emancipálta az emberiséget.

Európaszerte keseregnek az ész törpei, a politika heréi, a történelmi igazság hami sítói a francziák hallatlan vakmerősége felett, kik a jakobinusok dicsőítését és a guillotine szentté avatását tervezik.

Ilyen a mai kor embereinek szabadelvűsége! A mai társadalmi rend, a világ alkotmányos intézményei, a parlamentarismus, a magna charták, a szólásszabadság, az egyesületi jog a szabad sajtó, a törvény előtti egyenlőség, az előjogok eltörlése, a választás türelmség, szóval minden, mi az emberiség előtt szent és becses, mind ez a nagy forradalom eredménye, mely lerombolta a régi rendet, hogy a szabadság, egyenlőség és testvériség nagy eszméinek birodalmát megállapítsa.

A nagy világrázkódtatások, melyek százados intézményeket elserpernek, hasonlítanak a vulkánok erupcióihoz. — A régi elpusztult, hogy helyébe új, nagy alkotások lépjenek.

Ki vádolná a vihart, mert pusztítás jelzi hatalmas utját?

Az 1789-iki nagy forradalom az emberiség szabadságharcza volt. A fény küzdött a sötétséggel. — Ormuzd megbirkózott Ahrimannal.

E emberek vítvák e harcot, tüzes, lelkesedett emberek, kiknek tetteiben az emberiség századokon át vis-zafajított haragja nyilvánult, emberek, kik a föld hatalmasain megboszulták a szomorú emléktű szenvedéstejes multat.

Isten, az igazság, a megtorlás Istene, megunta a népmilliók szenvedéseit. A nagy forradalom óriási alakjai Isten haragjának eszközei valának. Bármit vétett a forradalom kinövésében — nem az 1789-iki forradalom, de a nagy mozgalom későbbi évei — az emberiség örök hálával tartozik e világ-viharnak, mely oly borzasztó volt pusztítása-ban.

A gondviselés utjai kiszámíthatatlanok. — Ki ismeri, ki érti, ki meri bírálni az Isten határozatait? Ó választja eszközeit, ő vezeti az eseményeket. Az történik, mit ő akar és a szalmaszál sem görbül meg szent akarata ellenére.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A kosár.

— Regény. — 9.
Írta: V. Gaál Karolina.
Később talán lesz vágyam, de alig hiszem. Ott van zongorám, könyvtáram, kedves jó atyám társasága, ki én velem mindenről beszél, s abban teljes élvezet talállok.
Ily beszélgetés között fordultak két hegy-láncolat közötti szép völgybe, melyen szeles patak kigyózott keresztül, partjain árnyas fűekkel.
Egyszerre előttük fekvett a csinos falvacska, hol Hegyi, s több kis birtokosnak ószerű, s némelyeknek újabb laka tüntek elé. Hegyi háza alacsony, de elég hosszú épület volt, tárt kapuval, mintha vendéget várnának. A szerény nagyságu ablakok alatt az utcán sorba dusan virágzó akácok álltak, melyek alá épen most ért Leona és atyja.
Egy pár ablak nyitva volt s egyikénél Hegyi ur állt derült arcczal, nagy tajtpipájából füstölve. Ugy lecsapta az asztalra, majd szét tört, a mint a bárót s leányát megpillantá lovaikon, szinte megrettent neje, ki a mellékteremben terítettett.
— Anyjok! két terítéssel többet, itt a báró, leányával! — s futott ki eliből.

A francia forradalom az Isten műve, mint a vízőn, melyről a szent könyvek beszélnek. E forradalom nem Frankhon, nem Európa kedveért történt meg, nem, gyümölcsseit, nagy eredményeit a civilizált emberiség élvezi.

A francza forradalom megtestesíté az ígét, érvényt szerzett Krisztus tanának, mert a szabadság, egyenlőség, és testvériség evangéliuma nem más mint az Üdvözítő, a náza-rethi Jézus tana.

A ki a nagy forradalmat dicsóiti, a ki az emberi jogok diadalának jubileumát ünnepli, valóban keresztény ünnepet ül, mert Krisztus volt az emberi jogok első, legnagyobb harszósa.

Es mert ez így van, lehetetlen, hogy a föld hatalmasai, a császárok és királyok az 1889-iki centenáriumban a jakobinusok dicsőítését, a guillotine kanonizációját lássák. A világ fejedelmei a párisi világünnepben ama szent tan dicsőítését kell hogy lássák, ama tanét, melynek közhírhöz, hogy a trónok ma már nem az uszvevénst, Isteni kegyelmen, de azon sziklán nyugszanak, melynek neve: népszerűet, alkotmányos tisztelek.

Azért föl Párisba a világkiállításához, a keresztény tanok diadalünnepéhez!

CENSOR

— Belföldi hírek A miniszterek, kik Budapestén időznek, megkezdték a tanácskozásokat, melyek első sorban a pénzügyi kérdésekre és a közösuégi költségvetésre vonatkoznak. — Birói körökben az a hír, hogy Csemegi Károly kuriai tanácselnök egyik polgári tanács vezetését veszi át, ami azonban nagyon hihetetlenül hangzik. — A horvát tartománygyűlés tegnapelőtt kezdte meg a felirati vitát; a nemzeti párton kívül a közép-pártiak és a starcevicisták is nyujtottak be javaslatokat. — A csanád megyei főispán lemondásának híradt az ottani lap teljesen alaptalannak nyilvánítja.

— A vendégzerető Romania. Szász Domokos erd. ref. püspök haza érkezett Romániából, hol az ottani ref. missió egyházközségeit sorra látogatta. A megjelenő főpásztor általában mindenütt nagy örömmel fogadták hitfelei s a merre járt: Plojestben, Pitestben, Galacson, Brassóban és Bukarestben érkezett és távoztakor mindig nagy ünnepélyességgel fogadták, mely különösen a bukaresti indóházban öltött impozáns jelleget. Az oláhbeli ügyminiszter tavirátvilagrendelkezett az iránt, hogy a rendőri hatóságok mindenütt akadályozzák meg az erdélyi református püspököt az iskola-látogatásban és beszéd tartás-ban. E rendelet folytán a rendőri hatóságok, élükön a prefekttel, insceniroztak is kellemetlen föllépéseket s csak Szász Domokos erélyes és mégis tapintatos eljárásának köszönhető hogy még nagyobb kellemetlenségek nem fordultak elő. A nemzetközi szerződésen nyugvó jogok ilyenén flagrans megsértése általános visszatzetsést kellett a romániai magyarság körében, s a dolognak aligha marad el a folytatása.

— Bolgar ügy. Páris, szept. 13 Francia körökben azt hiszik, hogy a bolgarügy még hosszabb ideig nyílt kérdés marad. Ernrot küldetésének utjában áll a berlini szerződés,

Törökország határozatlansága néhány cabinet ellenszegülése és annak a gondolatnak a valószínűsége, hogy e küldetés Bulgáriában sem számíthat sikerre E küldetés tehát az orosz kormány közbelépését, ez utóbbi pedig a bekevesélyeztetését idézhetné elő. A francia cabinet békes politikát követett és követ, s már maga az a körülmény, hogy jelenleg majdnem minden francia nagykövet Franciaországban időz, világosan mutatja, hogy ez országnak semmiféle vitális ügye sem áll ez idő szerint napirenden.

Sófia, szeptember 14 A Havas ügynökség írja: A tegnapelőtti események foglalkoztatják a közveleményt. Mig némelyek a rendezvényt sajnálják, mások azon véleményben vannak hogy azok ismétlődni fognak, ha az ellenzék támadásait folytatja. Különben alig valószínű, hogy az ellenzék lap egyhamar ismét meg fog jelenni Ugy mondják, hogy Karavelov hetedmagával, köztük Nikiforov volt miniszterrel együtt, időzött az ostromolt hában és hogy utóbbi megakadályozta abban hogy a tömegre löjjen. A tolongásban több csendőr és még mások is kődobálás folytán megsebesültek. A Svoboda, a szabadelvűek közönye következő szavakkal kezd meg vézerezikkét: „A mit előre láttunk, az bekövetkezett. A nemzet nem akar árulókat. Mondják, hogy a herczeg, midőn a palota erkélyén megjelent, még mit sem tudott a rendezvénytől és csakis a neki rendezett tüntetést hitte megköszönni. — A Narodna Volja elesen támadja meg Karavelov programját és azt mondja, hogy ezen program egyenesen új államcsinyt és új gonoszítottat céloz. E programnak nem lesz sikere, mert a nép ismeri annak intenczióit. A lap üdvözli a főváros közönségét hogy e program ellenében a kezdeményezést megragadta, elítéli azonban az erőszakoskodásokat, miután ilyféle jelenetek kedvezőtlen világot vetnek a tüntetésre.

— Az angol előszóhoz London szept. 14 Az előszó tegnap ülésein a pannelisták a felett panaszokdodtak hogy a politikai foglyok Irországban az új kivételes törvények alapján oly bánásmódban részesülnek, mint a közönséges bűntettek. Balfour államtitkár kijelenti, hogy nem érti a kívánságot, hogy az igaztók más elbánásban részesüljenek, mint a közönséges bűntettek elkövetői. — A ház-pentekig napolta el üléseit, mikor is a parlament bezárják.

— Külföldi hírek Bismarck herczeg negyedszázados miniszteri jubileumát e hó 23-án fogják megülni. — Konstantin görög trónörökös egy évre Németországba megy s egyik egyetemen, alkalmasint a lipcein joghallgató lesz. Dr. Mackenzie orvost az angol királynő Balmoralban lovaggá avatta a német trónörökösnek, Viktória királynő vejenek, sikeres gyógyításáért. — A francia pröbama ögzösítés végett s hivatalos körökben meg vannak elégedve az eredményvel, de több lap igen lényeges bajokat konstatal mind a század parancsnokok képessége, mind az élelmezési rendszer tekintetében. — Francia röpírat jelent meg egyidejűleg Romániában és Párisban. A pápa levele és a hivatalos Olaszország” czimmel; a római kérdést tárgyalja s fontosságot tulajdonítanak neki. — Az ir-lázongás ismét növekvőben van s egy gyilkosbando közelebb meg-

ölt egy rendőrtisztet, két rendőrt pedig megsebesített. — A két császár találkozásról ezuttal csakugyan nem lesz semmi. Vilmos császár jelen van ugyan a stettini hadgyakorlatokon, de a czár meg nem utazik haza Dániából, hanem most tesz ott kirándulások az ország egyes festői vidékeire.

Valami színészetünkről.

(Két közlemény)

II.
A magyar színész kötelessége terhes és óriási munka, — de nagyszerű missió! Es ha ez áll a magyar színészetre nézve, két szeresen fontos az oly helyen a hol a színészetnek már régen ültetett faja gyökeredz.

Ez előtt, mikor még félve, lopva vonult a szegény színtársulat egyik helyről a másikra saját magyar hazájában, saját házában, már akkor is szeretett előjóni hozzánk, mert mi szívesen fogadtuk Mert itt enyhe, biztos tüzhelyre talált. A legregőbb színészcsapat még csak 4—5 tagból állott — említi a magyar játékszíni almanach — megfordult a fővárost kivéve, Miskolczon (hol a legelő színház épült köből Magyarországon), Temesváron, Kassán, Ungváron, Debreczenben, stb. — A színészet e kezdetlegessége csak az 1790-ik évvel ért véget.

Sajnos, de még most sem ért véget! Beduin életet folytat még most is a színészet, habár kissé enyhébb alakban most, mint ez előtt 50 évvel, mikor sós könnyekkel nedvesítte meg a színész a betevő falat kenyereit.

Debreczen lelkes és áldozatkész közönsége nem ily mostoha a színészek iránt. Épített számokra olyan templomot, mely méltó büszkeségre hazafias és művelt közérzületnek. Épített egy teli színházat, hogy költözött madárként kalitkára találjon a menekülő színész — Ha azonban eljön a nyár, ismét kirepül.

Pedig nem azért, mintha nyárban már nem gondoskodnánk rólok elelmi szerről, — óh nem azért.

Sokkal csekélyebb okból, mert nincs sze-ben Hiszen ha a hitvány Orpheum összebir magának toborzani közönséget, még pedig mindig szép számmal, ha az ő esetle: bohókodásai, illetlen élcezik telt házat vonzanak, mennyivel inkább remélhető az egy olyan előadásra, mely nemesen mulattat, szórakoztat és gyönyörködtet?!

Ha nyáron mindenféle gyűlévsz „Zengeráj” népségnek Debreczen az Eldorádoja, hát akkor régi leányát, a színművészetet hogy ne ölelné örömmel keblére?!

Tartsuk itthon fiainkat, ne engedjük vándorolni!

Építsünk lakhelyt a számokra!

Allítsunk fel nyári színházat!

Fontoljunk meg hogy ezzel kettős célt érünk el. Először: A legszolidabb számításu igazgató is vesélyeztetve van társulattal, ha a teli hónap után e várból kivonul szép anyagi sikerrel, féld, hogy nyári állomásain nemcsak hogy felemészti a félre tett felesleget, hanem tönkre is jut. Tönkre jut, mert először a debreczeni társulat gageja kötelezi őt a közönség legrosszabb és leghidegebb pártfogása mellett is; és tönkre jut másodsor azért is, mert nem tudja hová vegye lépteit, hol talál színpártoló közönségre? Vagy megfordítja. — A teli állomás jó reményében nyakig adóssa-

— Oh köszönöm, igen köszönöm báró ur; bár nekem is volna ilyen szép remények re jogosító gyermekem, mint öné! Az egneknek így tetszett...

— No no, anyókám el ne szomorodjal, itt van öreg férjed; ketten mi csak egymásban találunk örömet; légy vidám, a jó Isten így akarta!

Leóna igen megszerette az öreg asszonyt, s mig az kiment az etkek feladásáról rendelkezni, ő át-ment egy szobába s másikkal cserélt fel lovagló öltönyét.

— Már édes angyalom megbocsásson, nekem csak olyan tanulatlan nőcseledeim vannak, — beszélő a mellékteremből Hegyiné, — ezek nem tudnának önnek segélni!

— Én magam is feltudok öltözködni, felelt Leóna, s már készen, mosolyogva lépett be. Sötét lila kasmir öltönyében, mely szép fekete csipkézettel volt díszítve, igen jól nézett ki; nyakát két sor drága gyöngy díszíté, bájos fejcskéjének pedig legszebb éke volt éjhaja, melyben egyetlen brillant tű ragyogott.

Hegyiné maga mellé ültette a kedves szép gyermeket, megbámulta nagy fekete szemét, sugár szem íveit, szép fehér homlokát, hatyu fehérségű nyakát s piczi kezéit. Nem így képzelte magának a kevély báróné leányát, s csaknem sirt örömben, hogy őt ilyen szende, vidor kedves leányt talált.

Kérdezte, hogy telnek napjai, s Leóna

őszinte kellemes modorával adott feleletet. E perczen az utcán kocsirobogás volt hallható, s mindketten kitekintettek; Leóna azért, mert a lovak járásáról ítélve, nem közönséges fogat lehetett, Hegyiné pedig azért, mert vendégeit várta.

— Ők azok! — mondá örömmel, s ismét Leóna mellé ült, kinek arca e pillanatban kigyuladt, s maga sem tudta miért, erős félelem szállta meg keblét.

A hintó előfogatostól együtt remek volt, s a bent ülő idős hölgy — kifogástalanul elegans öltözékben ragyogott. Inas, kocsis, egy igazi ur cselédségére mutatott; Leóna meglepetése a legfőbb fokra hágott, mikor megpillantá magát a fiatal férfit is, ki négy széklet rendkívüli ügyességgel hajta.

Nem sokára beléptek, a házi asszony a küszöbön fogadta őket s Leónát nekik, amazokat ennek bemutatva.

— Szentgyörgyi Leóna báró hölgy! — Tóhalminé kedves barátném, s fia Tóhalmi Jenő: közbirtokos szomszédunk!

Kölcsönös bókok után a két asszonyságnak engedte a divánt Leóna, hová ugys csak a házinó parancsából ült az előbb; Jenő olyan halvány lett, mint a fal, pedig egészen piros arcczal lépett be a szobába.

Csalódnék az olvasó, ha Tóhalmit egy fekete arcu, falusi fésületlen feju, borzas szakalu ifju embernek hinné, ki Leóna látására

got csinál. (kénytelen vele, mert ha 3-4 állomásra megy is talán a közönség egyforma közönyével találkozik.) a hitelezők a debreczeni szini évadra lesnek, a tagok a gagejok hátralekait követelik, s az igazgató ur kénytelen kredót mondani, ennyi követelésnek nem tud eleget tenni.

Elerjük tehát, ha nyári színházunk van, először is azt, hogy az anyagi siker biztosítva legyen, nem törhetnek ki ilyen belzavarok, amelyek, — mint a múlt télen is, — könnyen a társulat feloszlatásához vezetnének.

Másodszor: szellemi, erkölcsi sikert érünk el a nyári színház felépítésével. Az az elzúllott élet, az zavart családi nyugalom, az a feldult enyhe fészkek, melyben a szegény szinész megpihen, — a megszűnnek, s ha ez megszűnik, ha a szinész nálunk állandósítva lesz ha a szinész itt magának tűz-helyet alapíthat, itt lakhatik közöttünk családjával, mennyivel gondatlanabbul lép fel, — ha jön az est, — a búvós színpadra, mely élénk varázsolja az élet számtalan variációját, mely tanít, oktat, gyönyörködött bennünket, mennyivel inkább el egyedül hivatásának, nemzeti fontosságú missziójának; nem zavarván őt a prozai megélhetés kínos, szaterhü gondja, de teljes erejéből oda törekszik, hogy a debreczeni szinészet régi nagy nevére méltó utód legyen!

Ma, midőn már a nemzet át van hatva a közművelődés hatalmas emeltyűjének, a szinészetnek létjogosultsága felől, — nemcsak, de szükségessége felől is, — a vándorlási élet ugy is előbb-utóbb feloszlik, s igyekezik minden tehetősebb város színházát építeni és fenntartani azt. — Hát akkor ez a város, a hol Thália fölkelet papneje ringatta elsőben a szini herosok bölcsőjét, — ez a város ne állandósítaná a szinészetet?

Ez a város, hol termékeny talajra hullott a szinészet nemzete, ez a város, hol annyi jelesnek ambíciója tág tért nyert, — ez a város ne állandósítaná a szinészetet?

A debreczeni szinészeknek vándorolni kelljen?

Ha Debreczen hazafias, műpártoló lakossága fenntarthat egy teli színházat, akkor egy nyárit hogy ne tarthatna fen?

Ha Tháliának épített olyan díszes teli palotát, hol a földöz a tánt mutassa be a Muzsá, épít bizonyval egy szerényebb nyárit is, hol a lálját róvjale majd hazafias és nemes érzületének.

Ne féljen a szinészet ott, hol a tel fagyos lehellete nem hűti le a szinművészet magasztos eszméjének szenvedélyét, ott, azokban a szivekben az enyhe napsugár csak elő fogja azt segíteni.

Ha Debreczen áldozatkész közönsége megadja a közönségeknek a közönség, a közöi érdeke szót emel, hol az inség feleje nyújtja aszott, csontos kezét bizonyára akkor se marad vesztég, midőn a muzsa lép levett kalappal eleje és aláztatosan kéri, hogy építsen egy nyári templomot neki, a hol az ilyen lelkes közönségre isten áldását kikérje!

Bisám Endre.

A népkert.

Ki ne emlékezne a régi időkben a népkert helyére, midőn még annak helyét rétség és posvány borította, később pedig szemétkedelt díszes kertté, egyszersmind Debreczen városának egyik mulató helyévé. Ma már az élet-pezség ismét kiháló felben van Szép lombos fáit és ültvényeit bár gondolják, de azért a folytonos szárazság győri és sok szép fái száradni felben vannak. Szép zöld pázsitja sehol fel nem található, csak kiegészítő fával.

ki jött volna sodrából, és fejét lesütve, az asztal alá búmolt volna! Tóhalmi tökéletes szép férfi alakkal birt, s nyílt bátor tekintetét veté a báró hölgyre, a mint közelében helyet foglalt a diván előtti körben. Öltözéke drága, és az utolsó divat szerinti; mindazon kellek, mi a csinossághoz megkívántatik, Jenőn feltalálható volt. Szabályos deli arczat felülnöve tette értelmes komolysága, s nagy sötét-kék szemeit erősen függeszté azon egyénekre, kiket először látott, s óhajtott tanulmányozni.

A jélet, szivnyugaom, nemes lélek ismerhető jelei ömlöttek el egész valóján, s hangja vonzó hatást eszközölt mások lelkeben, iránta.

— Nagysád bizonyosan vissza óhajta a vidékről a fővárosba, mert itt a változatos élvezeteket fel nem találhatni! — Mondá megnyerő modorával Leonához fordulva, kinek szeméi éppen ő rajta fügtek.

Leona igen elpirult, ő ki annyi fiatal laggal társalgott a nagy világban, miért érzett most egy megfoghatlan zavart lelkeben, s remegésén alig tudott erőt venni, sőt mintha ajkain akadna adandó felelete, úgy érezte magát.

Még inkább elpirulva saját zavarán, rendezedte gondolait, s a nem várt kérdésre felelé: — Oly rövid ideje még a vidéken való lakásunknak, hogy a fővárosi és az itteni élvezetek közt még nem is teheték egybe hasonlítás. Egyéb iránt úgy hiszem, mindennit találhatunk szórakozást ha azokat felfedezni akarjuk!

— Teljesen úgy van Leona nagysád! Én mondhatom, hogy a festői vidék mindenféle örömet nyújt a léleknek, ha a képek fel fogni... Színház, és fényes estélyek itt nincsenek, de a helyett ezerféle változatos-

Midőn az uszoda eszméjét tavasszal megpenditettem, első dolgom volt az uszoda tervező bizottság figyelmét a népkertre terelni, amde alapos szakértők hiányában eleve megállapodásra nem juthattunk, a mit remélek, hogy nem sokára elérhetünk.

A népkertben illetőleg legnagyobb részben a népkertben kívül csak is egy hely vagy térség lenne uszodának elfoglalható, érte a keleti szegletén a méz bódékig, úgy hogy az uszodának a homlokzata már a népkertben lenne. Ez a kiváló és gyönyörű hely számtalan előnnyel bírna.

Először. A helyi vasút éppen a népkert kapuja előtt menvén el, az ott megállóra nézve az uszoda részvény társaság intézkedni fog.

Más oldalulag a kert déli részén t i a vasút állomása előtt is egy kapu nyitnának az utazók és a vasutól bejövő publikum részére.

2-or. Majdnem a városban esvén a népkert úgy gyalog mint a közti vaspályán ropant nagy forgalomnak fog örvendeni. Dohánygyári, vasuti hivatalnokok és a városi deli részén lakók gyalog is közel érven este úgy mint nappal, főleg ha egy fürdés 20-26 kr n l nem lesz több, tömegesen felfogják keresni a gyönyörű szép tiszta vizű uszodát.

3-szor. Azzal az előnnyel bír a népkerti uszoda, hogy bár milyen melegben d. e 10 órától naplementéig az uszoda déli és nyugati része gyönyörű zöld árnyékba esnek. A fürdés a delutáni órákban árnyékban a legkellemebbé válnék. A víz melegítése gőz által lenne.

4-szer. A lebővebb és legjobb talaj forrás vizet csak is a népkerttől 50 méternyire eső várad-utcai kut környéke adná, a hol a víz felszine a föld színétől csupán 1 és fél méter mélyen található ma is, dacára a rendkívüli szárazságnak.

5-ször. Az uszodából kifolyó fölösleg vizet olcsó uton és könnyen a csolnakázó tóba ereszthetnék, a mely említtet tóban aztán mint a haltenyészést lehetne üzni. Melleleg mondvá az én szerény javaslatom oda irányul, hogy a csolnakázó egylet, egy korecsolya egylet bizonyos számú részvényekkel beolvadva az uszoda részvénytársaságba és így szebb jövője lenne egy nagyobb vagyonnal és jövedelemmel bíró társaságban a működését együttesen tenné. Nem vonhatjuk kétségbe, hogy egy év mulva már az uszoda részvénytársaság városi és állami segélyvel (?) egyetemben egy nép és katoná uszodát a csolnakázó tó gyepterületén fel nem állíthatna, a mely uszoda 3000 ftrből is kiállítható lenne. De a fő, hogy jó egészséges tiszta vize legyen. Szerintem ezen uszodában 3-4 kr czaár fizetettnek. Minden héten egyszer a szegények és árva részére a fürdés ingyen lehetne, a mely az uszoda részvényes társaságának is előnye lenne. Az uszoda részvényes társaságának is előnye lenne, hogy a népkerti uszoda, hogy mily nagy keresettségnek fognak örvendeni: azt kiírnom sem kell.

6-szor. Az az előnye is lesz a népkerti uszodának, hogy mivel a medence nem a föld mélyében, hanem a föld felszínétől 128 centimétnyire lenne, a folyton kiömlő viz hosszu gummi csövek által a gyönyörű szép kert öntözésére fogna felhasználhatni minden este.

7-szer. Meg az az előnye, hogyha Zsigmondynak urnak sikerül a nagytemplom előtt ártezi kútján a negyedik csövezésnél 27 cm. viz sugárt nyerni, a majdan a nagytemplom elé állított díszes viztartó medencéből vízvezetési csöveken a városháza előtt ugyszintén a várad-utcai kútig stb. vezetettnek ivásra a honnan a társulat vagy a város készséggel kifog-

ságban tünik elénk a szép vidék; barátságos kis összejöveteleink is vannak ugyan néha, de egészen más szellemben, mint a fővárosokban; nagysád talán lakott már ez előtt is falun nyarankint?!

— Csak ritkán; mindössze is 5 éve hogy Pestre visszatértünk; s a hol mi falvakon vagy nyári lakokban időztünk, mindig zajos környezetünk volt. Soha én azt a kedves csendet, melyet itt annyira szeretek, nem élveztem még Oly sok szép vidéken voltam, s mégis a tudat által hogy atyám ősi kis birtokán lakom, honnan ő 6 éves korában elment, s mint ősz érkezett vissza, — e helyen szebbek, kedvesebbek nekem a fák, a hegyek, a patakok; sőt még az itteni lég is éltetőbb rám nézve, s iszonyodom a gondolattól, hogy valaha innen el kelljen távoznom.

— S nem gyanítja nagysád, hogy azon melegegedés onnan is származhatik, mert e szép kis vidék édes hazánknak egy része, s azt tudni boldogító; ezért könnyen szebbnek, kedvesebbnek találjuk az itt lakást, mint a külföldet minden elragadó ritkaságaival!

— Igen, én is úgy hiszem, ez az oka! — felelt Leona, de lesüté szeméit az ifju tekintete előtt, csak most eszmélt arra, hogy ő atyja után magyar leány, bár anyja német születésű; és bár különben született, de atyja ősei e hazában éltek haltak; s most ő is e hazá legét szívja, s mi szégyen, ő arra sohase gondolt, hogy e hazát szeretnie is kellene.

Tán sejté Tóhalmi a mindinkább piruló hölgy arczán, miről gondolkodik? Már ő sem volt halvány; sőt lassankint lángolt azon tűz arczán is, mely szemében úgy ragyogott.

— Járat nagysád magyar lapokat? — kérde.

ná vezetni a népkertig a fölösleges vizet a szép és díszes népkerti uszodába. A víz leeresztése egészen a népkertig természetes folyást kapna. Az ártezi kut vizét csak mellesleg említem fel, bár biztosítva vagyunk a homokkerti részben bő és tiszta vízzel.

8-szor. A népkert díszére vagy a város vagy a társulat egy szép díszes kis svájci stílyú csarnokot építtetne és egy jóra való vendéglősnak átadná.

Szóval városunknak déli részén uszodának szebb és jövedelmezőbb vállalatnak helyet keresve nem találhatnánk, mint a szép jövőjü népkertet.

És ha még az uszoda a nagytemplom előtti ártezi kútból táplálkozhatik p o 30 évig a társulatnak részben a városnak is évenként jövedelmet fog hajtani, s ha nem csoládó, évenként 8-10,000 forint tiszta hasznót hozhat, hozzá téve, hogy a m f ő, hogy az uszoda a csolnakázó tó fentebb leirt reorganizációjával együtt 24-25 ezer forintba fog kerülni.

A költségvetést lesz szerencsém a legközelebbi értekezletünkön betérjeszteni.

Polonyi Andor.

HELYI HÍREK.

* A király a debreczeni indóházban. Az elmúlt éjjel 12 óra 5 perczkor megérkezett állomásunkra az udvari vonat, mely 8 személyszállító kocsiból és 4 podgyász kocsiából állott. A király Töke-Terebesről Dévára való útutazás közben — városunkat ez alkalommal érintette. Illetőleg nem is annyira a király maga, mint a családi óriási kétéjű sással el látott udvari kocsik. Az előre való megállapodás következtében semmiféle hivatalos fogadtatás nem volt, ő felsége különben is aludott. Jelen voltak az indóháznál: Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, Boczkó S. főkapitány, Beér Kálmán alkaptány s a rendőrbiztosok.

A vasuti sinek hosszában (a la Moszkva és Szentpétervár) rendőrök voltak felállítva s a gáz lámpák mind fel voltak gyújtva. Midőn a vonat berobogott, a vasuti tisztviselők maguk tartották a lámpákat, elükön a főnök. Az étteremben — esetleges szükség esetére — fel volt terítve. Az indóháznál nagy számú, kiváncsi közönség volt jelen. A pályatesten mindenki lábujjhegyen járt és suttogva beszélt, a mint azt a vonatról leszálló kócsagkalapos udvari személyzettel látták. Mikor az a hir terjedt el, hogy a király a vonat másik oldalán egy perczre leszállott, a jelen volt urak a vasuti kerekélen át leselkedtek A király perczre megállt a A vonat megérkezése után 10 percz mulva Basa vasuti főmérnök vezetésével mellettt tovarobogott.

* A h-s z o b s z l ó i függetlenségi párt nagybizottsága vasárnap, folyó hó 11-én dr. Györi Elek országgyűlési képviselő jelenlétében népes értekezletet tartott, a melyre a kerületi községek részéről is szép számmal jelentek meg bizottsági tagok. Az értekezlet bizalmas természetű leven csak főbb vonásait ismertettük. Györi Elek képviselő elmondta hogy köztudomás szerint mind a szoboszlói kerületben, mind Komárom városában meg lévő választva, a végett jelent meg párthívei között, hogy velők a további teendőket megbeszélje, mielőtt eljönne az idő, a mikor a két mandátum között választania kell. Előadta, hogy Komáromot, a melyet csak most sikerült a függetlenségi pártunk először meghódítania, lemondása esetén a párt minden bizonynyal elveszítene, míg Szoboszlón remény van, hogy

— Szégyenlem megvallani, még nem; — egy francia és egy német lapot járatos; tulajdonképpen anyám szereti ezeket. Jó apám politikai magyar lapjait még sohase tekintem át!

— Vannak nekünk már sok szép lapjaink nagysád, melyeket csakis a magyar hölgyek felkarolása által hozhattak létre. Nagysád lenne é a kivétel, egy szép irodalmi lapot se pártolni?!

Tekintetében volt valami feddő, s egyszersmind csodálkozó. Ki hitte volna Leona felől, ki oly jól beszél magyarul, s magyar férfi leánya, sőt tekintélyes család utóda, hogy csak oly keveset gondol hazája nyelvével, s irodalmi terményeivel.

— Apám oly jó volt, megjegyzé Leona, miszerint kedves kis könyvtárral lepett meg; ő ismeri kedvenc költőimet s mindazon műveit szerző meg. Magyar írónk művei közül Kisfaludy Sándor összes műveit, s Báró Jósikától bírok nehányat. — Hanem megvallom, szerettem volna Jókaitól s Petőfitől is birni, de a midőn az én jó atyámnak egyhíszem é kis könyvtár is sokba került, nem merem őt újabb vásárlásokra kérni. — Ő bizonyosan tudja, hogy egy gyermeknek szigorú kötelessége születés viszonyaihoz alkalmazkodni. Ezt ugyan csak a jelenre nézve mondom, mert ha e n g e m valaki akkor figyelmeztetett volna hazám írónk műveire, mikor selyem és bársony-öltönyeimre anyi kinszet kiadtam, talán minden jobb nő könyvtárban volna, s ismerném hazám szellemi halladását!

(Folyt. köv.)

az új választás is diadallal fog végződni. Így a párt országos érdeke a komáromi mandátum megtartását követeli De bármi történjen is, nem szünik meg a szoboszlói kerület iránt érzett ragaszkodását, a közösen vivott küzdelmek szép emlékeit megőrizni egy táborban, egy eszméért fognak mindig küzdeni. — Az értekezlet láthatólag nagyon nehezen fogadta a kijelentést, hogy szeretett képviselőjétől meg kellend válni, — de végre is megnyugodott abban, hogy ha a párt országos érdeke úgy követeli, Györi mondjon le Miután közzönet mondták Győrnek eddigi buzgó működéséért, fölkerék, hogy lemondása esetére ajánljon maga helyett alkalmas jelöltet. Györi egyesek ajánlástól vonakodott, de felsorolta egyenként mindama jeleseit a függ pártnak, a kik az általános választások alkalmával kimaradtak. Az elősorolt nevek közül Polonyi Géza a említésre kelles eljenzés hangzott fel. Sokan igen melegen nyilatkoztak V á l l y i Á r p á d mellett is, Ujvárosról és Szovátról. Miután azonban az az elv fogadtatott el, hogy az új jelölt a párt mandátum nélkül maradt jelesei közül képviselői közül választassék — továbbá Györi is igen előmerőlg nyilatkozott Polonyirol, a ki már anynyi áldozatot hozott a párt érdekében, s teljesen méltó a bizalomra, azonkívül Szoboszlón a választók előtt előnyösen ismeretes, sőt Hőgyes Károly halála után jelölt is volt, de hogy a párt kétféle ne szakadjon, a Györi javára önzetlenül visszalépett: egyhangulag abban történt megállapodás, hogy a Györi Elek lemondása esetén Polonyi Géza kéressék föl a jelöltség elfogadására.

* V á r o s i k ö z g y ű l é s. A törvényhatósági bizottság választó tagjai közül azok, kik a szabályszerű 6 évet f. év szept. 3 kán kitöltötték, a bizottságból kilépven, úgy ezek, valamint az időközben elhaltak helyeinek választás utján leendő betöltése, f. évi szept. 22 ik napjára tűzöttet ki. Választás alá esik az ezuttal kilépendő 43, és időközben meghalt 4, együtt 47 bizottsági tag, kiknek névsorát, és a választás sorrendjét — térszűke miatt — lapunk jövő számában fogjuk közölni.

* V á l a s z t ó k n é v s o r a. A városi központi választmány ma d. u. 3 órakor — a jövő évi képviselőválasztók névsorának megállapítása illetve a reklamációk tárgyában ülést tart.

* M e g y e i k ö l t s e g v e t é s. Főkimutás a Hajduvármegye 1888. évi közigazgatási és árvaszeki szükségleteinek ledezésére előirányzott költség-tervezetnek.

	1887. évre megállapított összeg.	1888. évre előirányzott összegek.
	frt kr	frt kr
I. K i a d á s.		
Tiszti fizetések	27890.—	27890.—
Tisztviselők mellékjárnáljai (lakbér) és uti általány	7470.—	7470.—
Szoigazmelyzet fizetése	2885.—	2885.—
Ennek mellékjárnáljai (lő tartás, fegyverzet, ruházat, lakbér)	1594.80	1372.90
Hivatali helyiség bérléte a két főszolgabíróknak	200.—	200.—
Irodai szükséglet burtozat, irodai eszközök, fa, fűtés, világítás	5050.—	4850.—
Uti költségek és napi díjjak	700.—	1060.—
Épületek fenntartása, biztosítása	400.—	400.—
Rendszeresített mellékkiadás	214.—	215.—
Előre nem látható kiadás	300.—	300.—
Tartalekalapra	66.—20	47.10
összesen	46770.—	46690.—

II. F e d e z e t.

Ingatlanok jövedelme	90.—	90.—
Elhelyezett tőkék kamatai	—	—
Előre nem látható jövedelem	380.—	300.—
Az 1883 évi XV t czikkben megállapított javadalom	46300.—	46300.—
összesen	46770.—	46690.—

Hajduvármegye 1888. évi költségelőirányzata 46690 frt bevétellel s ugyanannyi kiadással elfogadtatik s a vármegye törvényhatósági bizottságához bemutatatik; egyszersmind a költségelőirányzat 15 napra a megyei szánvívi hivatalban közszemlére kitétetni, a főkimutatás pedig jelen határozati javaslat reá vezetésével kellő számu példányban kinyomatni s a törvényhatósági bizottság tagjainak megküldetni rendeltetik. Kelt Debreczenben, Hajduvármegye állandó választmányának 1887. évi szeptember hó 9-én tartott üléséből. Gr. Degenfeld Jó z s e f ő kispán.

* H i r d e t m é n y. Debreczen sz. kir. város igazoló választmánya által a városi törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjainak az 1888. évre érvényes névjegyzéke összeállítván, a f. 1887. évi szeptember 18-án a jegyzői hivatalnál k ö z s z e m l é r e k i t é t e t i k, és a városháza kifüggesztetik. Erről a város érdekelte lakossága azzal értesítetik, hogy a névjegyzés elleni netaláni felbevezések az állandó bíráló választmányhoz, a polgármesteri hivatal utján azon határidőn belül adandók be. Debreczen, 1887. szept. 14. — Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester.

* T o r n a e g y l e t. Az új, 1887-8-ik torna év szeptember hó 17-én szombaton kezdődik, és pedig a felsőbb tanuló csoportjának említtet napon 5, az onálók csoportjának d. u. 6 órakor. — Az év folyamán a tanórák mint tavaly szerdán és szombaton d,

u. a f...
önálló...
tartat...
tudom...
kik a...
egylet...
év és...
legyen...
pedig...
szándé...
műveze...
6-tól...
teremb...
és ugy...
torna...
tanfoly...
Debrec...
szatnak...
nem m...
nem ké...
lenre n...
peldára...
felemli...
kult. d...
ban ör...
az iró...
szellem...
testben...
fölvill...
latal...
des tes...
beisme...
különö...
utalva...
távol...
erőt az...
lenben...
n a e g...
erdőn...
s z e...
lányt...
lekek...
Lesz j...
7 kor...
7-ko...
teljes...
tőleg...
beadat...
mében...
tes ő...
a har...
önteté...
kiálto...
zett le...
folyam...
rendőr...
dése...
kezni...
nak te...
sem b...
lentkez...
most k...
előnk...
díjtal...
16 n...
fele sz...
varán...
meg c...
ran el...
nálnuk...
sem v...
csak...
magas...
általá...
zelebb...
drámá...
szinpa...
nök k...
dráma...
dek e...
szép...
n e i g...
nak G...
ban ó...
az alk...
sére...
jórava...
vanné...
őreg...
halt...
Szacs...
anyjuk...
h it n...
folytá...
Dr. S...
sok a...
talál...
hurut...
tesek...
de ez...
halál...
birtak...
4 óra...
kán...
helyb...
dolog...
nőnek...
és mi...
ra és...
mét...
másik...
a kas...
fiskál...
kesere...
tullicz...
véd jo

K o s z t - a d á s !

Czegléd-utcán, a régi Kardos házban

KOSZT

kihordva és bent étkezésre kapható a következő árakban:

4 tál étel, kihordva (egyik nap tészta, a másik nap peccsenye) egy óra 20 forint.

Bent éve a háznál: 4 tál étel és vacsora 18 frt. — Vagy pedig délbent választva 3 tál étel és este egy adag peccsenye tetszés szerint, szinte 18 forint.

Házhoz kihordva: este vacsora szintén kapható, mégpedig következő árak szerint:

1 adag rostélyos	—	—	—	25 kr.
1 „ borju szelet	—	—	—	25 „
1 „ beafsteak, körözve	—	—	—	35 „
1 „ paprikas csirke	—	—	—	28 „
1 „ rántott csirke	—	—	—	30 „
1 „ sertés karmanádli	—	—	—	28 „

Minden többi peccsenye (liba, ruca, káppan, pulyka stb.) adagonként 30 kr.

Mindezek e hó 16-tól kezdve naponként friss minőségben kaphatók és megrendelhetők.

A t. közönség pártfogását kéri

Tisztelettel

Torma István.

Árverési hirdetés.

Az „iparegyesületi takarékos hitelintézet“ pénztáránál Debreczenben kézi zálogul letett: 347. 497. 606. 747. 754. 767. 1058. 1076. 1083. 1132. 1160. 1201. 1212. 1293. 1365. 1450. 1464. 1499. 1546. 1576. 1659. 1725. 1745. 1750. 1823. 1861. 1907. 1915. 1938. 1953. 1984. 2009. 2015. 2017. 2023. számok alatti értékpapírok, ékszerek, arany órák és ezüstművek, f. évi szept. 29-ik napján d. u. 3 órakor s következő órában a nagy-csapó-utcái Kápolnási házban levő intézeti helyiségben, közjegyző jelenlétében megtartandó nyilvános árverésen, készpénz fizetés mellett, eladatni fognak.

Az igazgatóság.

Cs. kir. szabadalmazott higiéniai kérvénye a száj és fogak ápolására

Dr. Faber C. M. orvostudorától, a mexikói császár udvari orvosa, a becsült-legio lovagja.

Eucalyptus-száj-eszencia

(juttalmazva 1878ban, Párisban) kitűnően hat a ragályok ellen, véd a diphtériás ellen, nékihozhatetlen mindennemű nyak-fájdalommal, a száj és gyomor rossz szaga ellen, fogfájás ellen. A gyermekeknek gargarizálás végett az iskolába való menetel és kijövetel után igen ajánlható. A szobák fertőtlenítésénél nélkülözhetetlen. Egy pal. czk. ára 1 frt 20 kr. o. é.

Különleges szájszappan: „Puritas.“

Az egyetlen, mely az 1862-iki londoni kiállításán éremmel tüntetett ki, mivel a legalkalmasabb eszköz a fogak jó karban való tartására nézve. Egy doboz ára 1 frt o. é.

Garantított Puritas-fogkefék préselt bukkfából és vegyileg megedzett szorból 1 drb. ára 50 kr.

Kaphatók: Debreczenben Góltl. Nándor gyógyszerárán, Miskolczon Dr. Szabó F., Dr. Szabó C. gyógyszerésznél, Egerben Góllner Lőrincz gyógyszerésznél, Szécsenyben Pokorny P. gyógyszerésznél, Miskolczon Mahr Károly üzemműkereskedésben.

Főraktár: Bécs, I. Bauernmarkt 3.

Üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint

a helyi főpiaczon, Czegély-féle 1904. sz. alatti házban

„KEGYELET” temetkezési intézet

czim alatt, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

uj temetkezési intézetet nyitottam.

Előnyös összeköttetéseimmél fogva azon helyzetben vagyok, hogy a legszerényebbtől a legdiszesebb temetések,

legjutányosabb árakban

számíthatom.

A midőn új vállalatomra a n. é. közönség b. figyelmét és elforduló gyászos esetéknél kegyes pártolását tiszteletteljeser kérem, ígérem, miszerint főtörekvésem oda irányuland, hogy pontos és szolid eljárásom által a n. é. közönség b. bizalmát és pártfogását minden tekintetben kiérdemeljem.

Teljes tisztelettel

Fischer János.

149 kgy.
1887.

Árverési hirdetés.

H. Bösörmény város tulajdonához tartozó összes italmérsi jog a korcsmai épületekkel, a mezei korcsmák utáni földekkel egy összeségben, vagy egyenként, összesen 20100 frt kikiáltási árban, egyenkénti árverés esetén a kikiáltási ár arányához, továbbá a városi helypénz szedési jog 750 frt kikiáltási árban, — a volt gyógyszerári épület, városháza alatti pinceboltok f. évi szept. 25 én

délelőtt 9 órakor a városházánál, a gyűlésteremben nyilvános árverésen — az 1888. évi január 1-től kezdve 3 évre hasznóberbe adtnak. — Bánatpénz a kikiáltási ár 10% a.

Kellő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok elfogadtnak.

Feltételek a jegyző hivatalos helyiségében, a hivatalos órák alatt, megtekinthetők.

Kelt H. Bösörményben, 1887. szeptember 11 én.

id. Karap Imre,
h. polgármester.

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

Debreczenben, Főpiacz Sz. Nagy Károly ház.

Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére;

elvéllal; tankönyveket, hírlapokat és folyóiratokat minden nyelven,

ét-bor- és árlapokat; díszműveket

arany- ezüst és színnyomatban; a törvénykezéshez megkívántató

* ROVATOZOTT IVEKET; *

díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hibanélkül, a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számíttatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN“ cz. hírlapban legolcsóbban számítva közléseszek.

KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz SZ. NAGY KÁROLY ház.

1887. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.